

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพิจารณาคุณค่าไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยการสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ

THE STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT ON THAI LITERATURE ANALYSIS
OF MATHAYOMSUEKSA 6 STUDENTS USING FAITH AND YONISOMANASIKARA
LEARNING MANAGEMENT

จิรศักดิ์ ขวัญสุข¹ และ บำรุง ชำนาญเรือ²

Jirasak Khwansuk¹ and Bamroong Chamnanrua²

มหาวิทยาลัยศิลปากร

Email: ji.jirasak.67@gmail.com¹

Received 17 May 2021; Revised 12 July 2021; Accepted 30 June 2021

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพิจารณาคุณค่าไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ และ 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนประจันตราษฎ์บำรุง จังหวัดปราจีนบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 37 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มด้วยวิธีการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพิจารณาคุณค่าไทย ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพิจารณาคุณค่าไทย และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพิจารณาคุณค่าไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, การพิจารณาคุณค่าไทย, การจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ

Abstract

The purposes of this experimental research were 1) to compare the learning achievement on Thai literature analysis of Mathayomsueksa 6 students before and after learning management using faith and yonisomanasikara and 2) to study students' opinions towards learning management using faith and yonisomanasikara. The sample used in this

research were 37 Mathayomsueksa 6/1 students of Prachantarabamrung School Prachinburi Province in the first semester of the academic year 2020 which was selected by employing Simple Random Sampling technique using classrooms as the random units. The research instruments were 1) lesson plans. 2) an achievement test, and 3) a questionnaire on the students' opinions towards learning management using faith and yonisomanasikara. The data were analyzed by mean, standard deviation and dependent samples t-test.

The results of this research were as follows: 1) The learning achievement on Thai literature analysis of Mathayomsueksa 6 students after learning management using faith and yonisomanasikara was significantly higher than before learning management using faith and yonisomanasikara at the .05 level. 2) The opinions of Matthayomsueksa 6 student's towards learning management using faith and yonisomanasikara were at a high agreement level.

Keyword: learning achievement, Thai literature analysis, faith and yonisomanasikara learning management

บทนำ

ภาษาไทยนอกจากเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารแล้ว ยังสามารถถ่ายทอดเรื่องราวในรูปแบบของวรรณคดี ซึ่งถือเป็นลักษณะของการสร้างสรรค์ศิลปะจากการเขียน เป็นศิลปะที่ให้คุณค่าทางด้านอารมณ์ ก่อให้เกิดสุนทรียภาพในจิตใจ และให้คุณค่าทางด้านสติปัญญา ดังที่รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2555) ได้กล่าวไว้ว่า “วรรณคดีให้ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่กวีถ่ายทอดไว้อย่างตั้งใจและไม่ตั้งใจ นอกจากนี้ยังให้ข้อคิดอันเป็นประโยชน์ให้ยังเห็นแก่นแท้ของชีวิต เข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ และยังเป็นกระจกเงาบานใหญ่สะท้อนภาพสังคมแต่ละยุคแต่ละสมัยอีกด้วย” ดังนั้น วรรณคดีจึงไม่ได้เป็นเพียงโลกสมมติ แต่มีบริบททางสังคมรองรับ ผู้ศึกษาวรรณคดีจึงสามารถประยุกต์ข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีมาเป็นประโยชน์ และใช้ในชีวิตประจำวันได้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดเนื้อหาของการศึกษาวรรณคดี วรรณกรรมไว้ใน สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม และกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ท 5.1 ว่า ผู้เรียนต้องเข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) อย่างไรก็ตามแม้หลักสูตรตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันจะให้ความสำคัญกับการสอนวรรณคดีและวรรณกรรม แต่การเรียนการสอนวรรณคดีก็ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้วรรณคดี ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวรรณคดี สอดคล้องกันว่าปัญหามาจากทั้งนักเรียนและครู ซึ่งมีส่วนทำให้การจัดการเรียนรู้วรรณคดีไม่ประสบความสำเร็จ

สำหรับสาเหตุที่เกิดขึ้นจากจากครู คือ ครูขาดความรู้ความเข้าใจเนื้อหาของวรรณคดี ขาดความกระตือรือร้นในการสอนและการปรับปรุงวิธีสอน ไม่สามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนวรรณคดีไทยให้น่าสนใจ และสัมพันธ์เชื่อมโยงกับชีวิตในปัจจุบันของนักเรียนได้ (ยุธฉัตร บุญสนิท, 2544) ซึ่งสอดคล้องกับที่ศรีวิไล ดอกจันทร์ (2529) และ ขวัญชนก นัยจรรย (2551) ได้กล่าวถึงปัญหาการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีสรุปได้ว่า วิธีสอนของครูไม่เร้าใจ ก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน ครูมักจะเป็นผู้นำความคิดของนักเรียน จนกลายเป็นการจำกัดขอบเขตหรือปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีบทบาทในการใช้ความคิดของตนเองน้อย และมุ่งสอนอ่านเอาเรื่องให้ได้ตามเนื้อหาหลักสูตรและเพื่อตอบคำถามเท่านั้น ส่วนปัญหาที่เกิดจากตัวนักเรียนเป็นเพราะนักเรียนมีพื้นฐานเรื่องคำศัพท์ไม่กว้าง โดยเฉพาะศัพท์ทางวรรณคดี และนักเรียนมีประสบการณ์น้อย

จึงเป็นเรื่องยากที่จะเข้าถึงวรรณคดีและเห็นว่าวรรณคดีเป็นเรื่องไกลตัว ล้าสมัย เข้าใจยาก สอดคล้องกับที่ กุสุมา รักษมณี (2547) กล่าวไว้ในบทความชื่อ “วรรณคดีมีดีอย่างไร” สรุปได้ว่านักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่เห็นคุณค่าและความจำเป็นที่จะต้องเรียนวรรณคดี เพราะไม่เห็นประโยชน์ที่เป็นรูปธรรมของวรรณคดี จึงส่งผลให้นักเรียนไม่สนใจที่จะเรียนวรรณคดีไทย ทำให้นักเรียนรู้จักวรรณคดีเฉพาะในหนังสือแบบเรียน ไม่ได้เลือกอ่าน เพราะความชื่นชอบวรรณคดี จึงไม่สามารถเข้าถึงความไพเราะของคำประพันธ์ หรือเรื่องราวที่น่าติดตามได้ เมื่อสอบเสร็จแล้วก็ลืมเลือนไป ไม่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

การที่นักเรียนขาดความสนใจในการเรียนวรรณคดี ส่งผลให้เกิดปัญหาในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิชาภาษาไทย ประจำปีการศึกษา 2562 โดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พบว่า สาระ ที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ในระดับโรงเรียน นักเรียนโรงเรียน ประจันตราษฎ์บำรุง มีผลคะแนนเฉลี่ย 42.46 จากคะแนนเต็ม 100 ซึ่งต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศที่มีผลคะแนนเฉลี่ย 45.41 และต่ำกว่าเกณฑ์ที่ทางโรงเรียนกำหนด คือ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยน้อยลงด้วย

การเรียนวรรณคดีเพื่อพินิจวรรณคดีให้เกิดผลดีและมีประสิทธิภาพ จึงต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลาย ๆ ด้าน เช่น การออกแบบวิธีสอน กลวิธีสอนของครู สื่อการเรียนรู้ รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับที่ชลธิชา หอมพุง (2557) ได้กล่าวถึงปัญหาการสอนวรรณคดีไทย สรุปได้ว่า เกิดขึ้นจากหลายปัจจัย ทั้งจากหลักสูตร เนื้อหาวรรณคดี สื่อ ผู้เรียนและผู้สอน ซึ่งปัญหาที่เป็นประเด็นสำคัญ คือ ด้านการสอนของครูที่ไม่น่าสนใจ ทำให้ว่างนอน ไม่สอนให้นักเรียนคิดและขาดการบูรณาการสู่ชีวิตจริง และปัจจัยจากผู้เรียนที่คิดว่าวรรณคดีเป็นเรื่องไกลตัวนำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้ จึงทำให้ ไม่อยากเรียน ดังนั้น วิธีการที่จะช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวได้ก็คือวิธีสอนหรือรูปแบบการสอน และยังคงสอดคล้องกับแนวคิดของจิตเรลดา แสงปัญญา (2555) สรุปได้ว่า การสอนวรรณคดีให้มีประสิทธิภาพและได้ผลนั้น ผู้สอนต้องสามารถผสมผสานรูปแบบการสอนเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสม ตลอดจนสามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสถานการณ์

แนวทางหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจวรรณคดี จนสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีได้นั้นก็คือ การทำให้ผู้อ่านมีใจที่จะรับรู้ความรู้สึกต่าง ๆ จากการอ่านวรรณคดี โดยอาศัยการคิดตีความ วิเคราะห์ ประเมินค่าอย่างเป็นระบบและมีเหตุผล เพื่อนำประโยชน์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ซึ่งการตีความที่ต้องอาศัยการคิดอย่างเป็นระบบและมีเหตุผลนี้ สอดคล้องกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ซึ่งเป็นแนวคิดสำคัญทางพระพุทธศาสนาเป็นวิธีการแห่งปัญญาที่มีความเชื่อมโยงกับระบบการคิด คือ คิดอย่างถูกวิธี คิดมีระเบียบ คิดโดยแยกคาย คิดอย่างมีเหตุผล คิดโดยพินิจพิเคราะห์ เป็นการคิดที่ดีจนถึงขั้นเกิดปัญญาพร้อมกับทำให้ปัญญานั้นเจริญงอกงามยิ่งขึ้นเพื่อใช้แก้ปัญหา (พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต), 2533)

สุนน อมรวิวัฒน์ ได้นำแนวคิดจากหนังสือพุทธธรรมของพระราชวรมุนี (ประยุทธ์ ปยุตโต) เกี่ยวกับการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ มาสร้างเป็นหลักการและขั้นตอนการสอนตามแนวพุทธวิธีขึ้น และเรียกหลักการและขั้นตอนการสอนนี้ว่า การสอนโดยสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ (สุนน อมรวิวัฒน์, 2530) ซึ่งพัฒนาขึ้นจากหลักการที่ว่า ครูเป็นบุคคลสำคัญที่สามารถจัดสภาพแวดล้อม สร้างแรงจูงใจ และมีวิธีสอนให้ศิษย์เกิดความรักความศรัทธาที่จะเรียนรู้ ศิษย์ได้รับการฝึกฝนให้มีวิธีคิดโดยแยกคาย นำไปสู่การปฏิบัติจนประจักษ์จริง โดยมุ่งเน้นให้ครูทำหน้าที่เป็นกัลยาณมิตร มุ่งให้ครูและศิษย์มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ศิษย์มีโอกาสคิดแสดงออก และปฏิบัติอย่างถูกวิธีจนศิษย์เกิดการพัฒนาปัญญาและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนาความสามารถในการคิด (โยนิโสมนสิการ) คือ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ตลอดจนการตัดสินใจ และการแก้ปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาสาระต่าง ๆ ที่เรียน

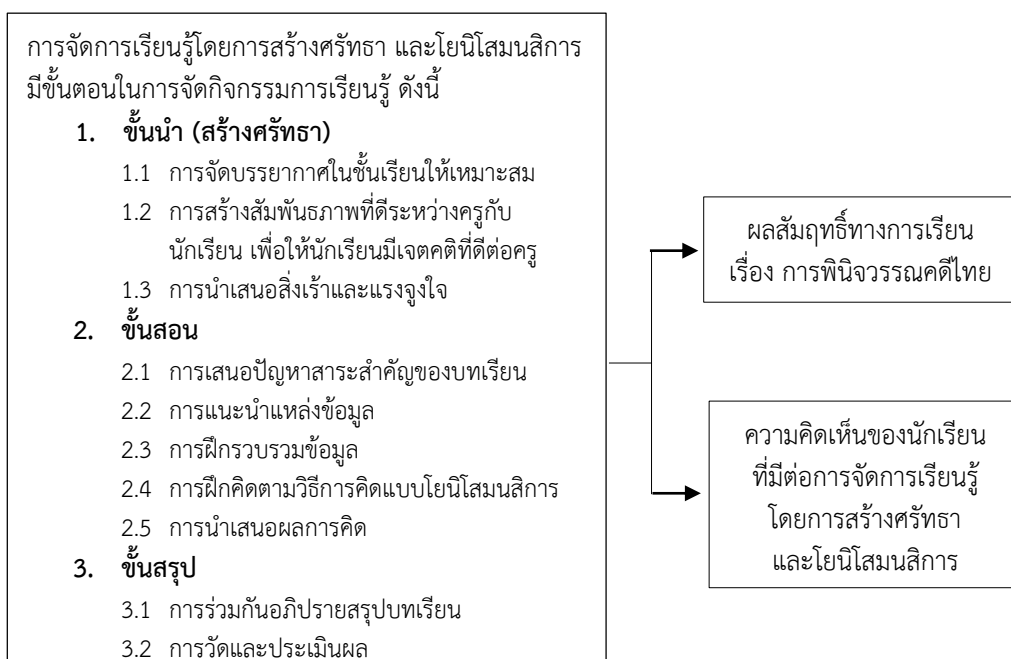
รูปแบบการสอนโดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ เป็นวิธีการสอนที่มีลักษณะของการบูรณาการหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ หลักการแนะแนว และหลักการสอนอย่างผสมกลมกลืน โดยเน้นการวิเคราะห์อย่างมีระบบ และแยกคาย ใช้วิธีการแห่งปัญญาในการเรียน การคิดเป็น ปฏิบัติเป็นและแก้ปัญหาเป็นในสาระความรู้ที่ได้รับการอบรมสั่งสอน ซึ่งมีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นนำ (สร้างศรัทธา) การสร้างเจตคติที่ดีต่อครู วิธีการเรียน และบทเรียน มีลำดับขั้น คือ 1.1) การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน 1.2) บุคลิกภาพของครู และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน 1.3) การเสนอสิ่งเร้าและแรงจูงใจ ขั้นที่ 2 ขั้นสอน ประกอบด้วย 2.1) ครูเสนอปัญหาที่เป็นสาระสำคัญของบทเรียน หรือเสนอหัวข้อเรื่อง ประเด็นสำคัญของบทเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ 2.2) ครูแนะนำแหล่งวิทยาการ และแหล่งข้อมูล 2.3) ผู้เรียนฝึกการรวบรวมข้อมูลความรู้ หลักการ ความรู้ 2.4) จัดกิจกรรมที่เร้าให้เกิดการคิดวิธีต่าง ๆ 2.5) ฝึกการสรุปประเด็นของข้อมูลความรู้ เปรียบเทียบ และประเมินค่าโดยวิธีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทดลอง ทดสอบ จัดเป็นทางเลือกและทางออกของการตัดสินใจแก้ปัญหา 2.6) ดำเนินการเลือกและตัดสินใจ 2.7) กิจกรรมฝึกปฏิบัติ เพื่อพิสูจน์ผลการเลือก และการตัดสินใจให้ประจักษ์จริง และ ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป ประกอบด้วย 3.1) ครูและนักเรียนสังเกตวิธีการปฏิบัติ ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขให้ปฏิบัติถูกต้อง 3.2) อภิปราย และสอบถามข้อสงสัย 3.3) สรุปผลการปฏิบัติ 3.4) สรุปบทเรียน 3.5) วัดและประเมินผล

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำเอาวิธีการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดค้น สร้างสรรค์ คิดเป็น ทำเป็น และแก้ไขปัญหาได้ ตลอดจนเกิดความรู้ความเข้าใจในบทเรียน และเห็นคุณค่าของภาษาไทย วรรณคดีไทย มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวรรณคดีไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพินิจวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวิธีการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนเตรียมการวิจัย ขั้นสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ขั้นดำเนินการทดลอง และขั้นวิเคราะห์ข้อมูลและตรวจสอบสมมติฐาน

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการวิจัย

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประจันตราษฎ์บำรุง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 5 ห้องเรียน รวม 156 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนประจันตราษฎ์บำรุงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 37 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มด้วยวิธีการจับสลาก

ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพิจารณาจริยธรรมคดีไทย และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพิจารณาจริยธรรมคดีไทย ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ จำนวน 10 แผน โดยศึกษารายละเอียดและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรสถานศึกษา และวิธีการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพิจารณาจริยธรรมคดีไทย ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหา ด้านการสอนภาษาไทย และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ในด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) เท่ากับ 1.00 จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพิจารณาจริยธรรมคดีไทย เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ เพื่อใช้ในการทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นข้อสอบชุดเดียวกัน แต่มีการสลับข้อและสลับตัวเลือก โดยศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรสถานศึกษา หลักการ และแนวทางการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ จัดทำตารางวิเคราะห์เนื้อหา เรื่อง การพิจารณาจริยธรรมคดีไทย ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพิจารณาจริยธรรมคดีไทย เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหา ด้านการสอนภาษาไทย และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ในด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67 – 1.00 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนประจันตราษฎ์บำรุง จำนวน 43 คน ที่เคยเรียนเนื้อหานี้มาแล้ว นำผลการทดลองมาวิเคราะห์ คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.26 – 0.79 ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.30 – 0.71 จำนวน 40 ข้อ แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้เท่ากับ 0.89 จากนั้นนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพิจารณาจริยธรรมคดีไทย ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3. สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ บรรยายภาคการเรียนรู้ และประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน

13 ข้อ โดยศึกษาหลักการ งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น ดำเนินการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านการสอนภาษาไทย และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ในด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการทดลอง

1. ขั้นก่อนการทดลอง ดำเนินการทดสอบก่อนเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพิจารณาคุณค่าไทย ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 1 คาบเรียน (50 นาที) และตรวจให้คะแนน บันทึกผลการทดสอบก่อนเรียน

2. ขั้นดำเนินการทดลอง ดำเนินการทดลองโดยผู้วิจัยดำเนินการสอน เรื่อง การพิจารณาคุณค่าไทย ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ จำนวน 10 แผน ใช้เวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบเรียน รวมทั้งสิ้น 10 คาบเรียน

3. ขั้นหลังการทดลอง

3.1 ดำเนินการทดสอบหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพิจารณาคุณค่าไทย ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน แต่สลับข้อและสลับตัวเลือก ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 1 คาบเรียน และตรวจให้คะแนน บันทึกผลการทดสอบหลังเรียน แล้วนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

3.2 ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ทำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ และบันทึกผลการทำแบบสอบถามความคิดเห็น

ขั้นที่ 4 ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพิจารณาคุณค่าไทย ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน โดยการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent Samples t-test)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ใช้ค่าเฉลี่ยรายข้อ ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพิจารณาคุณค่าไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพิจารณาคุณค่าไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพินิจวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ

การทดสอบ	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	p
ก่อนเรียน	37	40	17.73	3.44	11.82	0.00
หลังเรียน	37	40	26.97	5.56		

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพินิจวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ ($\bar{X}$) = 26.97, SD = 5.56 สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$) = 17.73, SD = 3.44 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้	4.16	0.66	มาก	(1)
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้	4.12	0.58	มาก	(2)
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.11	0.49	มาก	(3)
รวม	4.13	0.52	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}$) = 4.13, SD = 0.52 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกด้าน เรียงลำดับดังนี้ ลำดับที่หนึ่ง คือ ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$) = 4.16, SD = 0.66 รองลงมา คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$) = 4.12, SD = 0.58 และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X}$) = 4.11, SD = 0.49

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพินิจวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีขั้นตอนที่ชัดเจนและเป็นระบบ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ (สร้างศรัทธา) เป็นขั้นที่ครูต้องสร้างสัมพันธภาพที่ดีและแสดงถึงความเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้เรียน ซึ่งผู้วิจัยเริ่มจากการสร้างบรรยากาศภายในห้องเรียน โดยการจัดวางผังที่นั่งในรูปแบบกิจกรรมกลุ่มให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ และมีมุมสำหรับจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน ให้นักเรียนเกิดความสนใจและใช้เป็นแหล่งข้อมูลในการค้นคว้า รวมทั้งใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น บัตรข้อความ วิดีทัศน์ ประกอบการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น และมีความสนใจในการเรียนรู้มากขึ้น

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน เป็นขั้นที่ครูจะเริ่มจากการเสนอสาระสำคัญของบทเรียน และการร่วมกันนำเสนอผลการคิด ซึ่งผู้วิจัยจะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดมุมมองที่หลากหลาย จากการเรียนรู้ผ่านสื่อการสอน เพื่อฝึกทักษะการสังเกต และการตั้งคำถาม ทำให้นักเรียนเกิดมุมมองในการนำเสนอสาระสำคัญที่หลากหลาย สามารถศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะคอยการกระตุ้นการคิดเพื่อฝึกให้นักเรียนเกิดการคิดตามวิธีการคิดแบบโยนิโสมนสิการ โดยกำหนดประเด็นปัญหาให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน รวมทั้งสามารถนำเสนอผลการอภิปรายของตนเอง และสรุปข้อมูลความคิดของกลุ่มได้

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป เป็นขั้นที่ครูและนักเรียนต้องร่วมกันอภิปรายสรุปความรู้ที่ได้แต่ละประเด็น โดยผู้วิจัยจะดำเนินการวัดและประเมินผลจากการสังเกต การตอบคำถามและพฤติกรรมกลุ่ม

การจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สร้างให้นักเรียนเกิดความศรัทธาในกระบวนการเรียนรู้ โดยมีครูเป็นกัลยาณมิตร ที่ดีสามารถไว้วางใจและเป็นที่พึ่งได้ รวมทั้งมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้ที่จะใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการฝึกคิดอย่างมีระบบ สามารถคิดพิจารณาในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่กำหนดได้อย่างเหมาะสมตามวิธีการคิดแบบโยนิโสมนสิการ ซึ่งการสร้างศรัทธา และความเป็นกัลยาณมิตรของครูถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้นักเรียนพัฒนาความคิดและปัญญาไปสู่วิธีการคิดแบบโยนิโสมนสิการที่ประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดของสุนทรวิวัฒน์ (2531) ที่กล่าวว่า การที่ครูมีความเป็นกัลยาณมิตรสามารถสร้างศรัทธา แรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนที่จะศึกษาบทเรียน จากนั้นจึงจะเพิ่มวิธีการพัฒนาความคิด การสร้างเสริมปัญญาด้วยวิธีการคิดแบบโยนิโสมนสิการ อีกทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมกระตุ้นเร้าให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนใช้การคิดอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยเกี่ยวข้องกันอย่างชัดเจนจนสามารถพัฒนาความคิด และปัญญาของตนเองได้

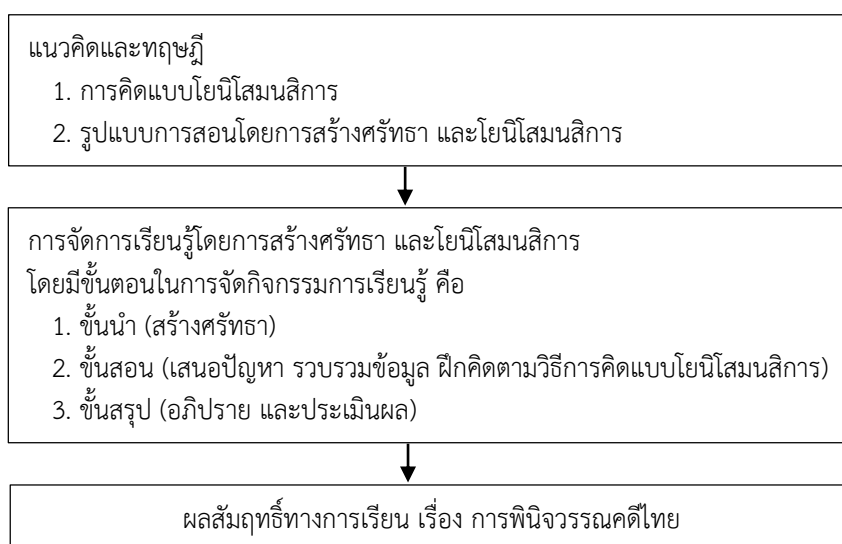
ทั้งนี้ผลการวิจัยที่เกิดขึ้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจันจิรา ผึ้งพงษ์ (2558) ที่พบว่า ความสามารถในการดูอย่างมีวิจารณญาณ หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวโยนิโสมนสิการ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของธนัท อุذن้อย (2558) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และปัญหาสังคม หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยด้านที่นักเรียนมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ครูมีความเป็นกัลยาณมิตรต่อนักเรียน มีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ พูดจาไพเราะ ยิ้มแย้มแจ่มใส และยังส่งเสริมวิธีคิดที่เน้นการสร้างศรัทธา ผู้สอนถ่ายทอดความรู้ โดยอาศัยความเป็นกัลยาณมิตร นักเรียนจึงมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นใหม่ ส่งผลให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันจิรา ผึ้งพงษ์ (2558) ที่พบว่า ด้านบรรยากาศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด โดยกล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบโยนิโสมนสิการเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ ครูมีความเป็นกัลยาณมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใส บรรยากาศห้องเรียนน่าเรียน สะอาด ครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนัท อุذن้อย (2558) ที่พบว่า ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยกล่าวว่า บรรยากาศการเรียนรู้ที่นักเรียนแต่ละกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เป็นบรรยากาศแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนนั้นมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และความคิดเห็นซึ่งกันและกันเพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่ครบถ้วนสมบูรณ์มากที่สุด นอกจากนี้

ผู้วิจัยยังได้จัดวางผังที่นั่งในรูปแบบกิจกรรมกลุ่ม และเปิดโอกาสให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ พร้อมทั้งสร้างแรงจูงใจทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น มีความสนใจในการเรียนรู้มากขึ้น

สรุปองค์ความรู้

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการคิดแบบโยนิโสมนสิการ และรูปแบบการสอน โดยการสร้างสรรค์ฯ และโยนิโสมนสิการ มาใช้เป็นหลักในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพิจารณาวิจารณ์คดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ ดังภาพที่ 2 ดังนี้

ภาพที่ 2 องค์ความรู้จากการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพิจารณาวิจารณ์คดีไทย ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างสรรค์ฯ และโยนิโสมนสิการ สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ และส่งผลให้นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างสรรค์ฯ และโยนิโสมนสิการ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ซึ่งการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างสรรค์ฯ และโยนิโสมนสิการ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ร่วมกับกลวิธีหรือวิธีการสอนแบบอื่น ๆ หรือสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษา พัฒนาความสามารถเกี่ยวกับการคิดด้านอื่น ๆ ได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดการเรียนรู้โดยการสร้างสรรค์ฯ และโยนิโสมนสิการ ครูจำเป็นต้องตระหนักถึงการสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ เน้นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีและแสดงความเป็นกัลยาณมิตรต่อนักเรียน โดยทั้งครูและนักเรียนต้องปฏิบัติสัมพันธ์ที่ดีร่วมกัน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิด และส่งเสริมให้ได้แสดงออกทางความคิดได้อย่างเต็มที่

2. การจัดการเรียนรู้โดยการสร้างสรรค์ฯ และโยนิโสมนสิการ ซึ่งส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้นั้น ควรนำเนื้อหาที่ง่าย หรืออยู่ในความสนใจของนักเรียนมาใช้เป็นเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในกระบวนการคิดช่วยกระตุ้นความสนใจ และการฝึกคิดของนักเรียนให้เพิ่มมากขึ้น

3. การจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนชัดเจน ครูต้องแนะนำ และอธิบายวิธีการศึกษาตามขั้นตอนของการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ ให้ชัดเจนก่อนที่จะให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรม

4. การจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ มีรายละเอียดหลายขั้นตอน ดังนั้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในด้านเวลาที่เหมาะสม ครูควรจัดการเรียนการสอนให้มีคาบคู่ เพื่อให้ นักเรียนได้มีเวลาในการอ่านและตอบคำถามได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. ครูควรมีทักษะในการกำหนดปัญหา และควรเน้นการตั้งประเด็นคำถามที่สอดคล้องกับวัย และศักยภาพของนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนได้ฝึกการคิดแบบโยนิโสมนสิการที่สูงขึ้นอย่างเป็นลำดับ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพินิจวรรณคดีไทย ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ ร่วมกับกลวิธีหรือวิธีการสอนแบบอื่น ๆ เช่น วิธีการสอนแบบธรรมสาส์นจำนำ กลวิธีแผนภูมิความหมาย การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หรือ SQ3R

2. ควรมีการศึกษาวิจัยถึงผลการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ เพื่อทดลองกับตัวแปรตามอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคิด เช่น การคิดอย่างมีเหตุผล การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดเชิงวิพากษ์

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กัมพูชนาฏ เปรมกมล และ บรรเทา กิตติศักดิ์. (2526). *การพินิจวรรณคดีมรดกเฉพาะเรื่อง*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- กุสุมา รักษมณี. (2547). *วรรณสารวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: แม่คำผาง.
- จันจิรา ผึ้งพงษ์. (2558). *การพัฒนาความสามารถในการดูอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวโยนิโสมนสิการสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จิตรลดา แสงปัญญา. (2555). *ประมวลสาระชุดวิชา สาระและวิทยวิธีทางวิชาภาษาไทย หน่วยที่ 1 – 4 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชลธิชา หอมฟุ้ง. (2557). *การพัฒนารูปแบบการสอนวรรณคดีไทยโดยประยุกต์ใช้ร้อยสัจสีเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธนัท อุดน้อย. (2558). *ความสามารถในการคิดตามหลักโยนิโสมนสิการ เรื่อง แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และปัญหาสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2533). *พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์*. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระราชมุนี (ประยูร ธมฺมจิตโต). (2541). *ขอบฟ้าแห่งความรู้*. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2551). *วิธีคิดตามหลักพุทธธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: ศยาม.

- มาเรียม นิลพันธุ์. (2558). *วิธีวิจัยทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ยุรฉัตร บุญสนิท. (2544). ปัญหาการเรียนการสอนวรรณคดีไทยในยุคปฏิรูปการศึกษา. *ภาษาและหนังสือ* 32(3), 56 – 60.
- รีนฤทัย สัจจพันธ์. (2555). *ความรู้ทั่วไปทางภาษาและวรรณกรรมไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศรวิไล ดอกจันทร์. (2529). *การสอนวรรณคดีและวรรณกรรมไทย*. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2530). *การสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2531). *คิดเป็นตามนัยแห่งพุทธธรรม*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2535). *สมบัติทิพย์ของการศึกษาไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

